

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

RATAT DE METAFIZICĂ - SAU DESPRE ORORILE, DE AZI ȘI DE IERI, ALE OMENIRII - ÎN GENERAL - ȘI ALE OMULUI - ÎN SPECIAL¹

Kosta VIANU

Adrian Botez

RATAT DE METAFIZICĂ (...stihuri solitare – desfășurând Covorul Zburător – într-o Nouă Zare...)

Editura RAFET
 2022

Adrian Botez scrie. Mă bucur enorm să spun asta, azi, după ce am apucat în mână ultima (dar nu cea din urmă) carte de poezie a scriitorului. Care a revenit, la propriu, din morți, după cum îmi mărturisea, mai deunăzi. Adrian Botez scrie, dar nu scrie oricum. Cartea sa de poezie "Ratat(sic!) de metafizică", precedată de un "Prolog" ușor explicativ, alcătuită din trei părți, Partea I – "Ratat de metafizică", partea a-II-a, "Rubaiyatele unor zori nemaîncercați" și, respectiv, "Epilog", nu este ușor de citit, mai ales pentru un neavizat, cum mă aflu. Pentru că Adrian Botez scrie cu patimă, scrie scrâșnit, aproape ostil, uneori batjocoritor, despre un subiect care a preocupat omenirea, încă din vremuri de mult apuse. Titlul cărții pare să fie și el batjocoritor, peiorativ. Prin simpla eliminare a literei "T" din cuvântul "tratată", autorul obține un joc de cuvinte cu dublu sens: te-ai aștepta să fie vorba despre metafizică în înțelesul ei clasic, obișnuit, aristotelic, ontologic. Pornind, bineînțeles, de la sensul "comun" al cuvântului, acela de studiere filosofică a realității (cf. Meta (gr.) – "după", "conform cu" sau "despre" și, respectiv, "phisika" – "realitate", "existență", "concret") autorul ajunge la eșecul omului de a cunoaște

realitatea, la "rateul" demersului filosofic de a cunoaște ceea ce, el însuși, prin propriile forțe - NU POATE. Așa am înțeles eu, cu puținele mele cunoștințe, dar, mai ales, în urma lecturii poemelor, de o largă diversitate, formă și respirație, cuprinse în carte. Las a mai pomeni că, la așa-zisa confuzie - voită, intenționată de autor - contribuie, din plin, și celălalt sens, modern, al cuvântului în cauză. Dacă filosofiile veacurilor recente au găsit de cuviință să recurgă la înțelesul "pe dos" al cuvântului "metafizică", luând în considerare celălalt înțeles al particulei grecești "meta", acela de "peste" sau "dincolo de", și obținând astfel un cuvânt al cărui înțeles profan este exact contrar celui inițial, respectiv dincolo de realitate sau

¹ Kosta VIANU, (alias Octavian CONSTANTINESCU), Buzău, 20 ianuarie 2023

experiență, atunci înțelegem un pic mai bine, cred eu, intenția peiorativă, sau în răspăr, a titlului cărții. Oricum ar fi, autorul are, față de lumea în care trăim (ba, chiar și despre cea în care, după toate datele evangheliilor, vom ajunge după moarte), o atitudine crâncen critică, cu accente adesea batjocoritoare. Dacă, în "Prolog"- poezia care deschide volumul -, lucrurile par cumiți, chiar cuviincios așezate :

"Și de-oi muri.....Cu-același sânge proaspăt - și fără de simbrie..." etc. -

în cele care urmează, lucrurile nu mai par să fie la fel. Cu toată aluzia fină la Blaga, ("sub Solzii Cuvintelor - se ascunde/PEȘTELE: <<mut ca o/ LEBĂDĂ>>"), poezia care poartă titlul volumului începe scrâșnit, acuzator, autopersiflant:

"ascund Aureola - cu tot cu/SFINȚI: ascund dovezi de /DUMNEZEIRE - ucid/TRUVERI - sting/MUZICI - sufoc/LUMINĂ:RATAT DE/METAFIZICĂ/ ...sunt arestat în/NOROIOASA CRITICĂ - apoi - lepădat în/ATOTVOIOASA UITARE!"

Apoi, în relația sa cu Crist, poetul e silit parcă "să cadă pe C(K)ant", aluzie, bineînțeles, la neputința filosofiei clasice (și mai ales moderne, aș zice) de a dibui "rosturile" ascunse, puse de Divinitatea Atotcreatoare, în "iconomia" universului:

"...tu Danseză - Cântă - STRIGĂ-N STELE: FĂ-TE CORIBANT (preot antic al zeiței Cybele, nota mea)! ...altfel nu-i nimeri - în Lumi - nici pe o Parte: ci pe "C(K)ANT"!"

În poezia "UN OM - ÎNTR-O DIMINEAȚĂ" avem de-a face cu altceva, mult mai câncen, dar în același ton, anume că toate ideile filosofice omenești sunt simple balegi. Imaginea este aproape un film caricatural, fiindcă vecinii omului (un om voind să fie, de fapt, OMENIREA !) se văd siliți să "rânească" idei și sisteme, aruncând, peste întreaga lume, ceea ce autorul numește "balegă filosofească". Toate acestea ne transformă, pe toți, pe noi și chiar pe sfinți, spune autorul, în locuitori ai unei bezne, din care nu putem ieși fără să puțim. Aluzia la bâjbâiala omului, încrâncenat să cunoască realitatea, este evidentă.

Speranța? Da, este și ea prezentă, ca o descâlcire de umbre, ca o iluminare, în vers rimat, de data aceasta (de altfel, cele mai gustate de mine versuri ale autorului sunt acestea, unde apare, ca o geană de răsfăț, JOCUL). Deși cu prețul morții timpului, omul poate, în sfârșit, să acceadă la tainele universului, însă numai în frăție cu Crist, împlinind, împreună cu EL (ce idee îndrăzneată!), uciderea definitivă a timpului, ca entitate cosmic-filosofică:

"...Nimeni nu va-mbătrâni:/În CÎNTEC ne-om întâlni/Și ca MUNȚI! - NE-OM SUMEȚI:/...Numa NUNȚI om pomeni!/DESCÂNTECUL - l-om sârși (poezia "DESCÂNTEC - PENTRU MOARTEA TIMPULUI).

Îndrăzneată, până aproape de sacrilegiu, mi s-a părut o altă poezie amară : "Singur - pe banca acuzaților", unde la Judecata de Apoi, Sieși Acuzator și Acuzat, Dumnezeu se va judeca pe sine și Creația Sa, ca un Suprem/SUBLIM infractor și Criminal Cosmic. Da, poate că Lumea, așa cum o vede autorul, e o imensă CRIMĂ, deși n-aș putea adera, cu totul, la o idee de o asemenea îndrăzneală blasfemică, drept să spun.

Adesea, în versurile sale se deslușesc accente de revoltă, față de multe și față de tot. Față de sine, uneori, sau față de propria conștiință. Față de regnuri, față de tâlcuirile mincinoase din unele cărți, față de neputința, nu doar a omului, ființă pieritoare, dar chiar față de singura sa operă dăinuitoare, ARTA.

Alcătuirea veacului e falsă, pare un COMLOT AL DIZARMONIEI, împotriva a tot ce este Creație divină, temeinică și lămurită : autorul pare să nege omului puțința cunoașterii lumii, dar și a cunoașterii de sine. FILOSOFIA/ȘTIINȚA, care părea să aducă omului cunoașterea adevărată, e denunțată ca fiind un instrument fals, aducător de rătăcire. Un loc aparte, în revolta sa, îl au, desigur, contemporanii, zugrăviți nemăgulitor, un exemplu demn de reținut fiind POLITICIANUL, care este o "conștiință descheiată", aluzie, destul de străvezie, la lăcomie, perversitate și pornografie. Nimic nu este uitat, nimic nu este iertat, până și obiectele din propria cameră sunt privite ca posibili dușmani. Cărțile din rafturile bibliotecii conspiră împotriva cunoașterii reale, "năvălesc" sub formă de fraze ale unor "somități literare", deconspirate ca "Frânturi Gheboase", grețose, care îi sugerează să părăsească viața. Ce ecouri de peșteră imundă i-au

provocat aceste concluzii - nu pot desprinde. Cert este că dezamăgirea e totală, iubirea omenească, a firii, a trupului, e un "closet". Acestor imundități autorul le preferă "o rază de lună spălată cu înseși lacrimile ei", imagine de o deosebită suavitate, picată, ca din lună, în tot acest concert orgiastic, de nimicnicii facil-omenești.

Speranța nu este, totuși, - în mod surprinzător, așa zice - pierdută, fiindcă "munții cântă ca truverii", iar la o stână "Crist aprinde foc de lire", omagiu adus, poate, faptelor curate de la origini, nepervertite, simple, înscrise în datini. Poemul mai cuprinde și alte repere ale speranței, PUSTNICII DIN MUNTE, cu Mierea Cuvântată, care "miruiesc frumos și bine", iar spada marilor arhangheli aduce, în sfârșit, DREPTĂȚI. Pare un elogiu cuminte, adus cunoașterii lumii prin mister, prin sfințenie, prin har și duhovnicie curată, nepervertită de lumesc.

Multe și mărunte ar mai fi de spus. Poate că priceperea mea, puțină, nu-mi îngăduie să văd limpede și clar totul, așa cum ar trebui. Ici-colo deslușesc, cu claritate, unele îndemnuri-porunci, cum ar fi aceea "nu scrii - asta-nseamnă să nu fii!" sau avertizări cumiști, de genul "...Slova-mi - de citești - vei plânge...".

ARTA, ca supremă creștie umană, este cea văzută de autor, totuși, în opinia mea, cea care îi va permite omului cunoașterea de sine și a lumii. Pentru că este atribut divin, lăsat, cu mărinimie cerească, omului plămădit din lut murdar, iar SFINȚENIA ARMONIEI e cheia are descurie TEMPLUL CUNOAȘTERII:

"...iar Păsări-Îngeri mă privesc - și - blând - mă-ntreabă - ca un Vânt :
"Dar ce-ai făcut să meriți ZBORUL ? - Întâlniși SFINXUL - pe Pământ ?"
...smerit - eu le răspund - în Șoaptă (...dar se aude și în Cer !):

"Păzit-am ARMONIA SFÂNTĂ ! - căci STRUNA mea e de TRUVER..."
...Atunci - în Cărdul lor Galactic - s-a fost deschis un CER APRINS
și-am înțeles că doar NEBUNII - cred CÂNT - că...POATE FI ÎNVINS !"

Despre partea a doua, "Rubaiyatele unor zori nemaîncercați", pot spune doar că sunt mici bijuterii versificate, tratând cam despre aceleași lucruri și fapte, doar că într-un fel mai potolit, mai înțelegător, mai fără asprimea deznădejdilor, din prima parte a cărții. Chiar dacă, și aici, ideile filosofice sunt doar idei scoase din joben, iar metafizica este "leproasă", speranța către rezolvarea divină, prin MIT și MISTER, e mai puternică, parcă. Raiul cunoașterii desăvârșite pare aici ca o veșnică NEDEIE (sărbătoare campestră, curat-pastorală). Îndemnul la întoarcerea la tradițiile limpezi și simplu-omenești e mai clară.

Iar îndemnul la rugăciune sinceră, nepervertită, pare să fie, și în această parte a cărții, un "vademecum" de cunoaștere neîngrădită a lumii și universului:

" Să papagalicești Cuvinte fade - răs-tocite/ ori să te rogi lui CRIST - prin Guri Străine - Plictisite/Batjocorire e - de ZEU"/În RAZA-I - înfrânt - stai:/TU - arată-i SINGUR - Răni! - ...spune-ți Durerea - deci: CE <<VRAI>>!".

Cele patru poeme din "Epilog" nu-s alta decât concluzii trase, în urma a tot ce s-a spus, în primele două părți. Întrebarea e inutilă, închinarea fără fandoseală e calea către cunoaștere, care duce, în cele din urmă, la CETATEA ARMONIEI CELESTE, singurul ADEVĂR nepervertit, nespurcat, neîntinat. IUBIREA, DREPTATEA, PÂINEA - înțelegând, prin aceasta din urmă, existența, obținută ca preț al muncii oneste - să fie călăuzele către iluminarea finlă, deplin-lămuritoare.

Închei lectura cărții, cu regretul de a nu fi putut desprinde tot adevărul ascuns, bănuț, neîntrezărit, toată intenția de comunicare a autorului, care, PRIN FRUMOS NE ÎNVAȚĂ SĂ IUBIM LUMEA, să o cunoaștem întru ADEVĂR, iară nu prin false scâlâmbăieli mistico-științifice, prin pervertire și dezmaț intelectual dement, ci prin SFINȚENIE și TAINĂ.

Adevărată Evanghelie a Cunoașterii Supreme, această firavă slovă va fi, dacă lumea nu se va perverti cu totul, o CARTE A CUNOAȘTERILOR VIITOARE.